

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิจัยในชั้นเรียน

ของ

ปาลินรดา ศรีคราม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิจัยในชั้นเรียน

ของ

ปาतिรดา ศรีคราม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ชื่อเรื่องวิจัย	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางปาลินรดา ศรีคราม
ปีที่วิจัย	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งหมด 39 คน โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ 1) หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ โดยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 8 ชั่วโมง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยจะเป็นข้อสอบแบบปรนัย เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สถิติซึ่งได้แก่ หาค่าความเที่ยงตรง ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 หลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 24.06 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.02 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80
2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$)

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบัน ซึ่งได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการเมือง เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และมีการศึกษาตลอดชีวิต จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในมาตรา 24 ระบุไว้ว่า กาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดได้ ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, อ้างถึงใน เบญจมาศ เกตุแก้ว. 2548: 1)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบกันขึ้นโดยแขนงวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ที่หลอมรวมเข้าด้วยกัน อันได้แก่ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา จิตวิทยา มานุษยวิทยา ปรัชญาและศาสนา การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงต้องมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาและขยายความรู้ที่ได้เรียน ให้สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนให้เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย กระบวนการเรียนรู้ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการ พัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน

อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลกโดยประกอบไปด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระคือ สาระที่ 1 ศาสนาศีลธรรมและจริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ภูมิศาสตร์และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์(กระทรวงศึกษาธิการ.2551 : 3)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549) ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนการพัฒนาการศึกษาขององค์กรทางการศึกษา ที่เน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา ตรงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2554-2559) ที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 1-2)

การปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะที่พึงปรารถนาอย่างสมบูรณ์ เพื่อให้คนไปพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของโลก กลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บังเกิดผลสำเร็จตามจุดหมายนี้ คือการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก โดยได้ระบุมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ไว้ว่าผู้เรียนต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา, อ้างถึงในเบญจมาศ เกตุแก้ว. 2548: 1)

สภาพปัญหาการจัดการศึกษาในปัจจุบัน แม้แต่องค์กร หน่วยงานทางการศึกษา ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติจะได้ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่โดยภาพรวมพบว่าคนไทยทุกคนยังไม่สามารถรับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2548 ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาหลักและเป็นกลไกเพิ่มความสามารถในการแข่งขันต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกวิชา นอกจากนั้น จากการประเมินคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจำนวน 30,010 แห่ง ได้มาตรฐานเพียงร้อยละ 35 เท่านั้น โดยด้านที่ไม่ได้มาตรฐานได้แก่ ด้านผู้เรียน ไม่ได้มาตรฐานเกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551: 3)

จากสภาพปัญหาการจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษา ของกองการวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ โดย พันธณีย์ วิหคโต (กรมวิชาการ 2536: 48) พบว่าครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม แทนการจัดเป็นรายบุคคลจะมีผลทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม แทนการจัดเป็นรายบุคคล จะมีผลทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในอนาคตที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และมีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Critical Ability and coping skills) (สุรพล วังสินธ์ 2537: 50)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

และสังคมโลก ซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551: 1) จากการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระนี้เป็นสาระหลักที่เป็นการผลิต แจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตปัจจุบัน

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชา เศรษฐศาสตร์ โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร ได้พบปัญหาหลายอย่าง เช่น ปัญหาด้านการสอนคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่มีความหลากหลาย นักเรียนไม่ฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและในบางครั้งนักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนไม่มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์มากนัก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่พบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเพิ่มความชัดเจนในเนื้อหาและต้องศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์โรงเรียนภูเวียงวิทยาคมได้พบปัญหาหลายอย่าง เช่น ปัญหาด้านการสอนคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่มีความหลากหลาย นักเรียนไม่ฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและในบางครั้งนักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนไม่มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์มากนัก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่พบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มาใช้ในการเรียน

การสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเพิ่มความชัดเจนในเนื้อหาและต้องศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 วิชาเศรษฐศาสตร์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการวิชาเศรษฐศาสตร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

การศึกษานี้ ใช้ระยะเวลาในการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน รวม 8 ชั่วโมง โดยการทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

ตัวแปรต้นได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

ตัวแปรตามได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์
- 2) ความพึงพอใจในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คนนักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเดียวกันให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้า และอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนเพื่อสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อนจะได้รับรางวัล

2. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน การจัดการเรียนรู้ 8 ชั่วโมง

3.วิชาเศรษฐศาสตร์ หมายถึง วิชาเศรษฐศาสตร์ รหัสวิชา ส 21102 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 วัดโดยแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 สำหรับครู นักวิชาการและบุคคลทั่วไปที่สนใจ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนในวิชาอื่นๆ ได้เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลของการศึกษาดังต่อไปนี้

- 1.หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ
- 3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
- 4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ ดังนี้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

- 2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษ้อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
- 2.3 เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกไว้ ดังนี้

5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- 5.2 ชื่อสัตย์สุจริต
- 5.3 มีวินัย
- 5.4 ใฝ่เรียนรู้
- 5.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.7 รักความเป็นไทย
- 5.8 มีจิตสาธารณะ

6. คุณภาพของผู้เรียน

การจัดการศึกษาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

- 6.1 มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น
- 6.2 เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือมีค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีศักยภาพเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูงตามความประสงค์ได้
- 6.3 มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 6.4 มีนิสัยที่ดีในการบริโภค เลือกและตัดสินใจบริโภคได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม มีความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม
- 6.5 มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชี้นำตนเองได้ และสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในสังคมได้ตลอดชีวิต

7. สารการเรียนรู้

สารที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ดังนี้

- สาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
- สาระที่ 2: หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
- สาระที่ 3: เศรษฐศาสตร์
- สาระที่ 4: ประวัติศาสตร์

สาระที่ 5: ภูมิศาสตร์

8. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สวก สพฐ. , 2551: 2-3)

สาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1: รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ต้องยึดมั่นและปฏิบัติตาม หลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2: เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและธำรงรักษา พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2: หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1: เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2: เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข

สาระที่ 3: เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1: เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2: เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4: ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัย ทาง ประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2: เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้าน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3: เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5: ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1: เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ ของสรรพ
สิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา
วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2: เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ

2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

คำว่า “Cooperative Learning” มีนักการศึกษาหลายท่านได้บัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยไว้อย่าง
หลากหลายเช่น การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนแบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม การเรียนแบบทำงาน
รับผิดชอบร่วมกัน และการเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ เป็นต้น สำหรับผู้วิจัยจะใช้คำว่า การเรียนแบบ
ร่วมมือ นอกจากคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างกันแล้ว ความหมายที่ให้ก็ยังคงแตกต่างกัน ดังนี้

สงวนศรี วิรัชชัย (2554: 141) ได้กล่าวถึงความหมายของการร่วมมือในกิจกรรมการ
เรียนการสอนไว้ดังนี้ การร่วมมือเป็นสถานการณ์ที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความไว้วางใจกัน มีการสื่อ
ความหมายอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2561: 4) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็น
การสอนอีกแบบหนึ่งซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดย
ปกติจะมี 4 คน เป็นเด็กเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน

พรณรต์มี เเงาธรรมสาร (2553: 35) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
ว่า หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถ
ที่ต่างต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของ
ตัวเองเท่าๆ กับการรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มด้วย

ชาญชัย อาจิณสมาจาร (2553: 19) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
หมายถึง การใช้การสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อว่านักเรียนจะได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้

ของตัวเองและของกลุ่มสูงสุด และมีความหมายมากกว่า แต่การเอาแต่กาย เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มย่อยและบอกงานให้ทำ แต่จะต้องทำให้นักเรียนเชื่อว่าเขาอาจจนน้ำหรือว่ายน้ำไปพร้อมกัน โดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จิราภรณ์ ศิริทวิ (2556: 85) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความร่วมมือ ร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความสามารถของสมาชิกทุกคน

บุษบา ช่วยชูเชิด (2557: 15) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า หมายถึง การเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มวิธีหนึ่งที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบแตกต่างกัน สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันเป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน สมาชิกกลุ่มจะต้องมีทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

อนุสรณ์ สุชาติานนท์ (2556: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า หมายถึง การที่ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน มีบทบาทต่างๆ กัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความก้าวหน้าไปด้วยกันและรับผิดชอบการทำงานของตัวเองเท่าๆ กับ รับผิดชอบการทำงานของกลุ่ม

ฐิติมา อุ๋นใจ (2558: 28) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ว่าหมายถึง กระบวนการเรียนรู้โดยครูต้องจัดสภาพการณ์และเงื่อนไขให้ผู้เรียนทำงานประสานกันเป็นกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยปกติจะประกอบด้วยสมาชิก 2-5 คน ที่มีความหมายและมีบทบาทในกลุ่มแตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาภายในกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้รับ ความสำเร็จร่วมกัน

จากความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ ดังที่ได้กล่าวมาอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนที่จัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ โดยการจัดให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มมีความหลากหลายทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ เพศ และอื่นๆ โดยแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยเน้นกระบวนการร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน ความสำเร็จของตนเองจะต้องควบคู่ไปกับความสำเร็จของกลุ่มโดยรวม

1.2 แนวคิดและหลักการของการเรียนแบบร่วมมือ

1.2.1 หลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson อ้างถึงใน จูติมา อุ๋นใจ 2558: 36) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ 5 ประการคือ

1) การพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางบวก (Positive Interdependent) ทุกคนในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาทและประสบผลสำเร็จร่วมกันสมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกว่าจะตนจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย

2) การมีปฏิสัมพันธ์แบบส่งเสริมกัน (Face to Face Promotive Interaction) เป็นการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ที่จะรับฟัง และเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเลือกสิ่งที่ดี ถูกต้อง และเหมาะสม

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคล (Individual Accountability) จะช่วยให้กลุ่มมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุด การประเมินอาจจะประเมินได้จากผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน หรือการสุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวแทนรายงานผลของกลุ่ม

4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม (Interpersonal and Small Group Skills) เป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้การทำงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ นักเรียนควรจะได้รับฝึกทักษะเหล่านี้ก่อน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การสื่อสาร การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งจุดนี้เป็นหลักการหนึ่งที่ทำให้วิธีการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือแตกต่างจากการสอน โดยเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมที่เคยใช้มานาน ทักษะการทำงานกลุ่มนี้เอง จะทำให้นักเรียนช่วยเหลือเอื้ออาทรในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน มีการร่วมมือกันในกลุ่ม ดังนั้นทุกคนจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มให้กลุ่ม ได้รับความสำเร็จ

5) กระบวนการกลุ่ม (Group process) หมายถึง การให้นักเรียนมีเวลาและได้มีกระบวนการในการวิเคราะห์กลุ่มทำงานได้เพียงใด และสามารถชี้ทักษะสังคมและมนุษยสัมพันธ์ที่เหมาะสม กระบวนการกลุ่มนี้จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มทำงานได้ผลในขณะที่สัมพันธ์ภาพระหว่างกลุ่ม ก็จะเป็นไปด้วยดี กล่าวคือ กลุ่มจะมีความเป็นอิสระโดยสมาชิกในกลุ่มสามารถจัดกระบวนการกลุ่ม

และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวของพวกเขาเอง ทั้งนี้ข้อมูลป้อนกลับจากครูหรือเพื่อนนักเรียนที่เป็นผู้สังเกตจะช่วยให้กลุ่มดำเนินการได้ดี และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2.2 ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ

จอห์นสัน และจอห์นสัน (Johnson and Johnson) ได้เสนอหลักการพื้นฐานด้านทักษะของผู้เรียนโดยการร่วมมือ โดยประกอบไปด้วยทักษะพื้นฐาน 4 ระดับ (อ้างอิงใน สุจินต์ วิชาชีพรานนท์ 2557: 264-265) ดังนี้

1) ทักษะการร่วมมือกันระดับที่ 1 (Forming Skills) เป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการเริ่มต้นกลุ่มร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อตกลงในการทำงานแบบร่วมมือกัน ตัวอย่างเช่น

- แยกเข้ากลุ่มโดยไม่ส่งเสียงดัง และเริ่มต้นพูดคุยทักษะกับสมาชิกในกลุ่ม
- อยู่ประจำกลุ่ม
- พูดด้วยน้ำเสียงเบาที่พอได้ยินกันภายในกลุ่ม
- ชักชวนสมาชิกแต่ละคนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม
- หลีกเลี่ยงการตั้งข้อสังเกตที่จะทำให้สมาชิกในกลุ่มรู้สึกไม่ดี

2) ทักษะการร่วมมือกันระดับที่ 2 (Functioning Skills) เป็นทักษะที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ตัวอย่างเช่น

- ต้องทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เวลาที่ได้รับ และกระบวนการขั้นตอนในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

- สนับสนุนความคิดและการทำงานร่วมกัน
- ออกปากขอความช่วยเหลือ ขอข้อมูล และขอให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มช่วยชี้แจงในสิ่งที่ไม่เข้าใจ

- เรียนรู้ที่จะถ่ายทอดข้อความ และสรุปแนวคิดของเพื่อน

- เรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย และกระบวนการทำงานของกลุ่ม

3) ทักษะการร่วมมือกันระดับที่ 3 (Formulating Skills) เป็นทักษะเกี่ยวกับการทำความเข้าใจแนวคิดและกระบวนการที่กำหนดในบทเรียน กระตุ้นให้เกิดการหาเหตุผล ทักษะการร่วมมือกันระดับนี้ จะช่วยขยายขอบเขตการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวอย่างของทักษะ ได้แก่

ฟัง

- ผู้เรียนแต่ละคนสรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่อ่าน แล้วอ่านสาระนั้นให้เพื่อน
- ผู้เรียนคนอื่นช่วยแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน
- ผู้เรียนแนะนำวิธีการจำข้อเท็จจริงหรือประเด็นสำคัญให้กันและกันฟัง
- ชักชวนให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปราย

4) ทักษะการร่วมมือกันระดับที่ 4 (Fermenting Skills) เป็นทักษะที่ช่วยในการปรับแนวคิด (Reconceptualize) และขยายแนวคิด ในระดับนี้โครงสร้างของกลุ่มมั่นคงมากพอที่จะเสนอข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันให้ผู้เรียนอภิปรายได้แล้ว หรือเสนอสถานการณ์ที่ท้าทายความคิด ให้ผู้เรียนคิดอย่างลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์แนวคิดรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม และมีการโต้เถียงแบบสร้างสรรค์เกี่ยวกับข้อสรุป การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ทักษะที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือระดับนี้ได้แก่

- วิเคราะห์ความคิดเห็น ไม่วิจารณ์ตัวบุคคล
- ทำความเข้าใจถึงข้อขัดแย้งภายในกลุ่ม
- สังเคราะห์แนวคิดที่แตกต่างกันให้อยู่ในประโยคเดียวกัน
- ถามคำถามที่ให้ผู้ตอบขยายความให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- หาคำตอบหลายๆ คำตอบ แล้วเลือกคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับสถานการณ์

สุมนथा พรหมบุญ (2560; 66-68) ได้กล่าวว่า ระยะเวลาที่นำเทคนิควิธีการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ ครูจะต้องดูแลให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางสังคม สร้างความเป็นกันเอง ความคุ้นเคย และความไว้วางใจระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกันเอง ในชั้นสองและชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม นอกเหนือจากการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาแล้วครูต้องสนใจการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียน เพื่อการพัฒนานักเรียนไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมและเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

การพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อความสำเร็จของการเรียนแบบร่วมมือ ทักษะทางสังคมที่ควรพัฒนาประกอบด้วย ทักษะการติดต่อสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

- การสื่อสารที่ถูกต้องมั่นคง
- การใช้เสียงค่อยๆ
- การใช้ภาษาที่สุภาพและเหมาะสมกับโอกาส
- การแสดงความคิดเห็นและการรับฟังความคิดเห็น

- การแยกแยะและสรุปความคิดเห็นของผู้อื่น
- การเชื่อมโยงความรู้เก่ากับใหม่
- การตั้งคำถามและการตอบคำถาม
- การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์เจ้าของความคิด
- การให้กำลังใจในการทำงานร่วมกันด้วยคำพูด หรือ
- การแสดงความสนใจ

ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่ม ได้แก่

- การให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อทุกคนเท่าเทียมกัน
- สามารถหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- มีน้ำใจและความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่น
- รู้จักให้กำลังใจเพื่อนๆ
- การเป็นผู้นำที่ดี การชี้แนะการทำงานของกลุ่ม
- การเป็นผู้ตามที่ดี

การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่

- การทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดี
- ดูแลเพื่อนๆ ให้ปฏิบัติตามหน้าที่
- ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น
- การรักษากฎระเบียบในการทำงานและการรักษาเวลา

แนวทางในการพัฒนาทักษะทางสังคม ประกอบด้วย

- 1) ผู้เรียนเห็นความจำเป็นของทักษะการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 2) ให้ผู้เรียนรู้ว่าจะใช้ทักษะใด เมื่อใด
- 3) ใช้บทบาทสมมติ เกม สถานการณ์จำลองในการฝึกทักษะสังคม เช่น การฝึกเป็น

ผู้ให้กำลังใจ ผู้สรุป และผู้ประนีประนอมในกลุ่ม การฝึกควรผลัดเปลี่ยนบทบาทกันให้ทุกคนได้มีโอกาสเล่นบทบาทต่างๆ กัน

4) ให้ผู้เรียนทบทวนว่าบทบาทที่ตนทำไปแล้วเป็นอย่างไร ควรมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทักษะ เช่น ให้บอกสามสิ่งทีกลุ่มรู้สึกว่าจะทำได้อยู่แล้ว บอกหนึ่งสิ่งทีคิดว่าคราวหน้าจะทำให้ดีขึ้น

5) ให้ผู้เรียนฝึกทักษะอยู่เสมอและนานพอที่จะเกิดความชำนาญ และใช้ทักษะได้โดยอัตโนมัติ ครูควรให้ผู้เรียนได้รู้ผลของการใช้ทักษะดังกล่าว

สรุปทักษะพื้นฐานของผู้เรียนในการเรียนแบบร่วมมือ ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความจำเป็นของทักษะความเป็นผู้นำ ทักษะการร่วมมือ ทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะทางสังคมที่จะต้องอยู่ร่วมกับผู้คนมากมายในชีวิตจริง มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับทักษะต่างๆ ดังกล่าว

1.3 เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือ

ฟูรเวงเลอร์ (Furwengler อ้างใน สุรศักดิ์ หลาบมาลา 2555: 97) ได้สรุปรูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ มี 8 รูปแบบ ดังนี้

1.3.1 Student Teams Achievement divisions (STAD) (Slavin, 2016)

สมาชิกในกลุ่ม 4 คน ระดับสติปัญญาต่างกัน เช่น เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้แล้ว ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้น แล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อให้ถูกต้องก่อนนำส่งครู นักเรียนต่างคนต่างทำข้อสอบแล้วเอาคะแนนของทำคนมารวมกัน เป็นคะแนนของกลุ่ม ครูจัดลำดับของคะแนนทุกกลุ่มปิดประกาศให้ทุกคนทราบ

1.3.2 Team-Games-Tournament (TGT) (De Vries and Slavin, 2017)

จัดกลุ่มเช่นเดียวกับ STAD แต่ไม่มีการสอบทุกสัปดาห์ แต่ละทีมที่มีความสามารถเท่ากันจะแข่งขันตอบปัญหา จะมีการจัดกลุ่มใหม่ทุกสัปดาห์โดยพิจารณาจากความสามารถของแต่ละบุคคล

1.3.3 Team Assisted Individualization (TAI) (Slavin, 2018)

สมาชิกของกลุ่ม 4 คน มีระดับความรู้แตกต่างกัน ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ครูเรียกเด็กทีมีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาทีสอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างงานทีได้รับมอบหมาย

แต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนสอบโดยไม่มีใครช่วยเหลือกัน มีการให้รางวัลทีมที่ได้คะแนนดีกว่าเดิม

1.3.4 Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) (Stevens et al, 1978)

ใช้สำหรับวิชาอ่านเขียนและทักษะอื่นๆ ทางภาษา สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน มีพื้นฐานความรู้เท่ากัน 2 คน อีก 2 คนก็เท่ากัน แต่ต่างระดับความรู้กับ 2 คนแรก ครูจะเรียกคู่ที่มีความรู้ระดับเท่ากันจากทุกกลุ่มมาสอนให้กลับเข้ากลุ่ม แล้วเรียกคู่ต่อไปจากทุกกลุ่มมาสอนคะแนนของกลุ่มพิจารณาจากคะแนนสอบของสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล

1.3.5 Jigsaw (Aronson et al, 2015)

ใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-6 สมาชิกในกลุ่มมี 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นๆ ในหัวข้อที่ต่างกันออกไปแล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตนสอนเพื่อนในสิ่งที่ตนไปเรียนร่วมกับสมาชิกอื่นๆ มา การประเมินผลเป็นรายบุคคล แล้วรวมคะแนนเป็นของกลุ่ม

1.3.6 Jigsaw 2 (Slavin, 2000)

สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คนนักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเดียวกันให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้า และอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนเพื่อสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา ผลการสอบของแต่ละคนเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนรวมได้ดีกว่าครั้งก่อนจะได้รับรางวัล

1.3.7 Learning Together (Johnson and Johnson, 2014)

สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน ระดับความรู้แตกต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-6 ครูทำการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมาย คะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม

1.3.8 Group Investigation (Sharan and sharan, 2015, 2016)

สมาชิกในกลุ่มมี 2-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการค้นคว้า สมาชิกในกลุ่มแบ่งงานทั้งกลุ่ม เสนอผลงานหรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนให้เป็นกลุ่ม

1.4 การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

1.4.1 ความหมายของการเรียนโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

กรมวิชาการ (อ้างใน กนกพร แสงสว่าง 2560: 26) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ว่า หมายถึง เป็นการจัดให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันกลุ่มละ 5-6 คน เรียนรู้ร่วมกันโดยผู้สอนแบ่งบทเรียนเป็นเรื่องย่อยๆ เมื่อได้รับมอบหมายให้ผู้เรียนแบ่งภารกิจไปศึกษาเรื่อยๆ และนำผลการศึกษามานำเสนอต่อกลุ่ม

สุมนธา พรหมบุญ (2560: 70-71ฉ) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในบทเรียนหรือเอกสารที่กำหนดให้ สมาชิกแต่ละคนจะถูกกำหนดให้ศึกษาเนื้อหาคนละตอนแตกต่างกัน คนเรียนเร็วและอ่านเร็วอาจจัดให้ศึกษาเนื้อหามากกว่าคนเรียนช้าอ่านช้า นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจากทุกๆ กลุ่มจะร่วมกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หลังจากที่ทุกคนศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจ ร่วมกันคิดหาวิธีอธิบายให้เพื่อนนักเรียนในกลุ่มประจำของตนฟังแล้วนักเรียนแต่ละคนจะกลับมายังกลุ่มที่ประจำของตน สมาชิกที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาหน้าต้นๆ หรือโจทย์ข้อแรกจะเป็นคนเล่าเรื่องที่ตนศึกษาให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มฟัง ทำเช่นเดียวกันนี้โดยการเรียงลำดับไปจนถึงหน้าสุดท้ายหรือโจทย์สุดท้าย จึงขอให้สมาชิกใดคนหนึ่งสรุปเนื้อหาของสมาชิกทุกคนเข้าด้วยกัน ครูควรทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนในช่วงสุดท้ายของการเรียน และให้รางวัล

สุรีย์ บาวเออร์ (2558: 17-19) ได้สรุปเทคนิคของการเรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ไว้ดังนี้ อารอนสัน (Aronson) และคณะพัฒนาเทคนิคนี้ การปฏิบัติอาจกระทำได้หลายแบบ อาทิเช่น กลุ่มอาจประกอบด้วย 3-6 คน การแบ่งกลุ่มคำนึงถึงความสามารถ เพศ และเชื้อชาติที่แตกต่างกัน เทคนิคนี้มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อยๆ และให้สมาชิกแต่ละกลุ่มไปศึกษา จากนั้นสมาชิกแต่ละกลุ่มที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันจะพบปะกันเพื่อปรึกษาอภิปรายร่วมกัน (Expert Group) หลังจากการศึกษาสิ้นสุดลงแล้ว สมาชิกแต่ละกลุ่มจะกลับไปยังกลุ่มของตน และสรุปให้สมาชิกในกลุ่มฟัง ส่วนการทดสอบจะทำหลังจากการสอนสิ้นสุดลงแล้ว โดยที่นักเรียนแต่ละคนจะต้องทำแบบทดสอบที่ครูเตรียมให้ และคะแนนของแต่ละคนที่ได้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการตอบคำถาม

จากการศึกษาความหมายของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ พอสรุปได้ว่า เป็นการจัดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน กลุ่มละ 3-6 คน เรียนรู้ร่วมกันโดยครูแบ่งบทเรียนออกเป็นเรื่องย่อยๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม สมาชิกแต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อในการศึกษาคนละหัวข้อ แล้วให้สมาชิกที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันของทุกกลุ่มไปศึกษาและอภิปรายร่วมกัน

จนเกิดความเข้าใจดีแล้ว จึงกลับไปรายงานผลให้สมาชิกในกลุ่มฟังที่ละหัวข้อจนครบถ้วน เมื่อจบบทเรียนครูจะทำการทดสอบความรู้ และให้รางวัลเป็นการเสริมแรง

1.4.2 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ กรมวิชาการ(อ้างถึงใน กนกพร แสงสว่าง 2560: 27) ได้เสนอขั้นตอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์สรุปได้ดังนี้

- 1) ครูบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้แก่นักเรียนว่าการเรียนครั้งนี้ นักเรียนจะร่วมมือกันเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจได้ดีได้อย่างไร
  - 2) ครูสอนเนื้อหาและอภิปรายร่วมกับนักเรียน เพื่อทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน
  - 3) จัดนักเรียนในห้องเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน
  - 4) มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการศึกษาเรื่องที่ครูเตรียมไว้
  - 5) นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่องย่อย และแบ่งภาระให้สมาชิกในกลุ่มไปศึกษาเรื่องย่อยเหล่านั้นร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ
  - 6) หลังจากที่ศึกษาค้นคว้าแล้ว นักเรียนกลับมาพบกลุ่มเพื่อรายงานผลการศึกษาและสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่แต่ละคนรับผิดชอบ
  - 7) ทดสอบความรู้เป็นรายบุคคล และคำนวณเป็นคะแนนรายบุคคล และเฉลี่ยเป็นของกลุ่ม
  - 8) สรุปรายงาน ผลของการทดสอบ และการเสริมแรงจากครู
- กรมสามัญศึกษา (2560: 42-43) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ดังนี้
- 1) ครูแบ่งหัวข้อที่จะเรียนเป็นหัวข้อย่อยๆ ให้เท่ากับจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม
  - 2) จัดกลุ่มของนักเรียนกลุ่มละประมาณ 4 คน โดยให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มมีความสามารถต่างกัน กลุ่มนี้เรียกว่า “กลุ่มประจำ” (Home group หรือ Original group)

3) มอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนอ่าน/ศึกษาหัวข้อย่อยที่จัดแบ่งไว้ เช่น ในกลุ่ม A มีสมาชิก จำนวน A1, A2, A3 และ A4

นักเรียน A1 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 1

นักเรียน A2 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 2

นักเรียน A3 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 3

นักเรียน A4 อ่านเฉพาะหัวข้อย่อยที่ 4

4) ให้นักเรียนที่อ่านหัวข้อ/หัวเรื่องเดียวกัน แยกออกมารวมกันเป็นกลุ่มชั่วคราว เพื่ออภิปราย ซักถามและทำกิจกรรมร่วมกันให้เกิดความรอบรู้ในหัวเรื่องนั้นๆ กลุ่มใหม่นี้เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert groups หรือ Mastery group) ในกรณีนี้ถ้ามีกลุ่มประจำอยู่ 5 กลุ่ม คือ A, B, C, D และ E กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 1 ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A1, B1, C1, D1 และ E1

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ก็จะประกอบด้วยสมาชิก A2, B2, C2, D2 และ E2 อย่างเป็นทางการ

5) มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่น

นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำถาม/คำสั่ง/คำชี้แจง

นักเรียนคนที่ 2 จัดบันทึกข้อมูลสำคัญที่กำหนดให้ และอธิบายว่ากลุ่มจะต้องทำอะไร

นักเรียนคนที่ 3 และ 4 หาคำตอบ/เหตุผล/คำอธิบาย

นักเรียนคนที่ 5 สรุปบททวนและตรวจสอบคำตอบอีกทีหนึ่ง

นักเรียนทำแต่ละข้อ (ประเด็น) เสร็จแล้วให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันจนครบทุกข้อ (ประเด็น)

6) นักเรียนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert groups) แยกตัวกลับไปยังกลุ่มประจำของตน (Home group) แล้วพลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรม (ในข้อที่ 5) ให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังตามลำดับหัวข้อย่อย โดยเริ่มจากหัวข้อที่ง่ายและเป็นความรู้พื้นฐานก่อน

7) นักเรียนทุกคนต่างทำแบบทดสอบย่อย (Quiz) เพื่อวัดความรู้ทุกหัวข้อย่อย (เป็นการสอบเดี่ยว) แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็น “คะแนนของกลุ่ม”

8) กลุ่มที่ได้คะแนนรวม (หรือค่าเฉลี่ย) สูงสุด จะได้รับการยกย่อง ชมเชย อาจเขียนป้ายปิดประกาศไว้ที่บอร์ดของห้อง และบันทึกสถิติไว้เพื่อมอบรางวัลเป็นระยะๆ

สรุปการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ครูบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 2) นำเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน
- 3) จัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันทั้ง เก่ง ปานกลาง และอ่อน เรียกว่า กลุ่มประจำ
- 4) แบ่งงานในกลุ่มประจำ
- 5) ให้นักเรียนที่ศึกษาหัวเรื่องเดียวกันแยกมารวมกันชั่วคราวเรียกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่ออภิปรายซักถามและทำกิจกรรมร่วมกัน ให้ความรู้ในเรื่องนั้นๆ
- 6) นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แยกตัวกลับไปยังกลุ่มประจำของตน แล้วผลัดกันอธิบายความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมให้สมาชิกในกลุ่มฟังตามลำดับ
- 7) ทดสอบความรู้เป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนของสมาชิกแต่ละคนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มได้คะแนนเท่ากัน
- 8) ให้รางวัลกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

1.5 บทบาทของครูที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทที่สำคัญของครูไว้ ดังนี้

พรพรรณศรี เเงาธรรมสาร (2553: 37) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า บทบาทของครูเปลี่ยนจากเป็นผู้ควบคุมชั้น เป็นเพียงผู้แนะนำให้นักเรียนใช้ข้อมูลทั้งหลาย ดำเนินการบรรลุตามจุดประสงค์ที่ต้องการครูเป็นเพียงผู้จัดบรรยากาศให้อำนวยต่อการเรียนของนักเรียน ผลงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนจะเรียนได้ดีในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ที่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือครูก็สามารถทำผิดได้ ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกซึ่งกันและกัน ครูเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างบรรยากาศเช่นนี้ ซึ่งอาจกระทำได้โดย

- 1) ให้งานที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนมากกว่าที่จะเป็นงานที่แข่งขันกัน
- 2) ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกและตัดสินใจในงานที่ทำ
- 3) นับถือความคิดและสนใจความรู้สึกของนักเรียน

4) เห็นว่าความคิดเห็นของนักเรียนมีความหมายและมีคุณค่าถึงแม้ว่าจะเป็นความคิดที่จำกัด

5) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความคิดของตนเอง ซึ่งจะออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การวาดภาพพระบายสี การแสดงบทบาทสมมติ ละคร การเขียนบรรยายและอื่นๆ

6) ยอมรับความผิดพลาดของนักเรียน

7) เผยแพร่ข้อเขียนหรือผลงานของนักเรียนในรูปแบบของจดหมายข่าว หนังสือของห้อง หรือหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน

8) กระตุ้นส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดแก่นักเรียน โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ และสื่อการสอน เช่น หนังสืออ้างอิงทั้งหลาย ภาพยนตร์ วารสาร

สุนทนา พรหมบุญ (2560: 63) กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) ครูควรแบ่งนักเรียนในห้องออกเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งอาจประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละ 2-5 คน แต่ละกลุ่มควรประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถ เพศ ฐานะครอบครัวและเชื้อชาติคละกัน

2) ควรเลือกใช้เก้าอี้ที่มีน้ำหนักเบาเพื่อสะดวกในการจัดกลุ่ม การเลื่อนเข้าหากันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อุปกรณ์และวัสดุกับสมาชิกคนอื่นๆ ของกลุ่ม นอกจากนั้นการจัดเก้าอี้ของกลุ่มก็ควรให้ครูสะดวกในการที่จะสังเกตและติดตามความก้าวหน้าในการทำงานของกลุ่ม

3) ครูควรชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม และช่วยให้นักเรียนทุกคนเข้าใจข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบร่วมมือ

4) ครูต้องสร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อุปกรณ์และวัสดุการเรียน และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้แก่สมาชิกในกลุ่ม

5) ครูควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของทุกกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกของแต่ละกลุ่มย่อย ครูต้องเคลื่อนไหวไปรอบๆ ชั้นเรียน เพื่อให้สามารถสังเกตความก้าวหน้าของกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

6) ครูควรยกย่องเมื่อเห็นนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รางวัลและคำชมเชยที่ให้นักเรียน ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานความสำเร็จของกลุ่ม

7) ครูเป็นผู้กำหนดว่านักเรียนควรทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มนานเพียงใด งานวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนควรทำงาน และเรียนร่วมกันในกลุ่มเดิมติดต่อกันอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียน จึงจะเกิดผลดี ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกเรียนรู้และสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

8) ครูควรร่วมกันเป็นทีมในการนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในโรงเรียน ครูในทีมควรช่วยเหลือร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาสื่อ การเรียนการสอนและการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในโรงเรียน

9) ครูที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือต้องตระหนักเสมอว่าเราสามารถสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ได้ แต่ไม่สามารถเรียนแทนนักเรียนได้

สรุปบทบาทของครูในการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีดังนี้

1) ครูจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการสอนทั้งด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ไว้ด้วย เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม การทำงานร่วมกัน และการเข้าสังคม เป็นต้น

2) ครูควรกำหนดสมาชิกในกลุ่มอย่างเหมาะสมและจัดกลุ่มนักเรียนคละกันทั้งความสามารถ ความสนใจ เพศ ฐานะทางครอบครัว และเชื้อชาติ

3) กำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มให้ชัดเจน เช่น บทบาทผู้นำกลุ่ม ผู้สรุป ผู้ตรวจสอบ ผู้กระตุ้นเตือน

4) ครูควรสร้างบรรยากาศให้อื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ช่วยชี้แนะแหล่งข้อมูล รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกกับนักเรียนอย่างเป็นกันเอง

5) ครูควรสนใจทั้งกระบวนการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน แนะนำเสริมทักษะต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จใจการเรียนรู้จากกลุ่ม

6) การวัดและการประเมินผลควรคำนึงถึงความรู้ทางวิชาการและทักษะทางสังคมหรือบทบาทและพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน โดยพิจารณาทั้งรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มควบคู่กันไปรางวัลหรือคำชมเชยที่ให้แก่นักเรียน ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานความสำเร็จของกลุ่ม

1.6 บทบาทของนักเรียนที่เรียนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือ นักเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการเรียนซึ่ง สุขุมธนา พรหมบุญ (2540: 62) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้แบบร่วมมือมีดังต่อไปนี้

1) นักเรียนต้องไว้วางใจซึ่งกันและกันและพัฒนาทักษะการสื่อความหมายของตนเองให้ดีขึ้น

2) ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม สมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งจะต้องประสานงาน คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการกลุ่ม ส่วนสมาชิกที่เหลือทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมทีม สมาชิกแต่ละคนจะต้องได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ทุกคนในกลุ่มต้องเข้าใจเรื่องที่กำลังเรียนและสามารถตอบคำถามได้เหมือนกันทุกคน จะไม่มีสมาชิกคนใดของกลุ่มถูกทอดทิ้งผู้ประสานงานกลุ่มต้องกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม

3) นักเรียนควรให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกทุกคน สมาชิกในกลุ่มอาจวิจารณ์ความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่จะไม่วิจารณ์ตัวบุคคล และควรเป็นไปเพื่อความชัดเจนในความคิดเห็น

4) นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนๆ ในกลุ่มนักเรียนจะร่วมทำกิจกรรม การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และแลกเปลี่ยนความรู้และอุปกรณ์ การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และการดูแลให้ทุกคนได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ และการช่วยกันควบคุมเวลาในการทำงาน

สรุปบทบาทของนักเรียนในการเรียนแบบร่วมมือ นักเรียนควรไว้วางใจซึ่งกันและกัน รู้จักให้เกียรติและรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น วิจารณ์ความคิดเห็นได้แต่ไม่วิจารณ์ตัวบุคคล กระตุ้นให้สมาชิกทุกคนตระหนักในการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความสำเร็จของกลุ่ม

1.7 ประโยชน์และความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ และการยอมรับซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข พร้อมกับการพัฒนาความดีงามและความรู้ความสามารถ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2557: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

1) นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดี จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียน แล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้ และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น

2) นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น คือ ยิ่งสอนยิ่งเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3) การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น

4) นักเรียนทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่มด้วย

5) นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนั้นทุกคนต้องพยายามอย่างเต็มที่ที่จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวยังไม่ได้

6) นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่มและเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานกลุ่มหรือเป็นทีมงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอย่างแท้จริง

7) นักเรียนได้โอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่มเพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานของกลุ่ม เพื่อให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น

8) นักเรียนเก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากขึ้น เขาจะรู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตน เพราะเขาต้องมีหน้าที่ต่อสังคมด้วย

9) ในการตอบคำถามในห้องเรียนถ้าหากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม คนอื่นๆ ก็อาจให้ความช่วยเหลือบ้าง ทำให้เด็กในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้น

ซูศรี สนิทประชากร (2554: 46-47) ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและความรู้นั้นจะคงทนถาวร
2) รู้จักการใช้เหตุผลมากขึ้น มีความเข้าใจในเรื่องนั้นลึกซึ้ง และมีความคิดสร้างสรรค์มากมาย

3) มีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่จะเรียนรู้มากขึ้น

4) สนใจในการทำงานและลดความไม่เป็นระเบียบวินัยของห้องเรียนได้มาก เพราะทุกคนทำงานร่วมกัน

5) ได้รับแนวคิดและความสามารถมากขึ้นจากเพื่อน

6) มีการยอมรับในความแตกต่างระหว่างเพื่อนในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย เพศ ความสามารถ และระดับของสังคม และลักษณะแตกต่างอื่นๆ ของเพื่อนแม้กระทั่งสีผิว ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเมื่อใช้วิธีนี้แล้วทำให้เกิดความเข้าใจกันดียิ่งขึ้น

7) มีการช่วยเหลือสนับสนุนกันทางด้านต่างๆ

8) มีสุขภาพจิต การปรับตัว และการทำงานในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติดีไม่ตึงเครียด

9) ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ให้กับเพื่อน

10) มีทักษะทางด้านสังคมมากขึ้น

11) มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอน

12) มีทัศนคติที่ดีมากขึ้นต่อการเรียนวิชานั้นๆ และต่อเพื่อนร่วมชั้น

13) มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2557: 122) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า ผู้เรียนได้ร่วมกันเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การซักถามทำให้เกิดความกล้า และได้ทราบคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจหรือยังไม่กระจ่าง การอธิบายให้เพื่อนฟังจะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อนที่ฟังเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ผู้เรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่า ซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเพื่อนๆ เพื่อยกระดับผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล (2558: 21-22) ได้กล่าวถึงประโยชน์การเรียนร่วมมือไว้ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2) มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3) เรียนด้วยความเพลิดเพลิน

4) พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ

5) ส่งเสริมเจตคติที่ดี

6) ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง และมีความภาคภูมิใจในตนเอง

7) การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง

8) มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

9) ใช้ในการดำเนินชีวิต

สรุปความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจลึกซึ้ง เรียนด้วยความเพลิดเพลิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อกัน พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ การสื่อสาร และการเข้าสังคม

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction) ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2552: 321-322) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจ ที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ และเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2555: 143) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลที่เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานรวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

พิทักษ์ ตรุษทิม (2558: 24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่าซึ่งจะเห็นว่าเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก

กาญจน์ เรืองมนตรี (2553: 1) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก เช่น ความรู้สึกรัก ชอบ ภูมิใจ สุขใจ ประทับใจ เห็นด้วย อันจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

อัญชไม จันทมาศ (2554: 8) กล่าวว่า ทัศนคติและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้ เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติในด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้นและทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็น

สภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง ส่วนความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจ และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคุณภาพและสภาพของงานนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ เห็นด้วย ประทับใจ ภูมิใจ ยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจความเข้าใจอันดีต่อกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

2.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

ตระกูล สุวรรณดี (2558: 30-31) ประมวลความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยสรุป ดังนี้

- 1) ความพึงพอใจ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ คือ หน่วยงาน
- 2) ความพึงพอใจ เสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจอันดีต่อกันและต่อหน่วยงานหรือองค์การ
- 3) ความพึงพอใจ เสริมสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงานหรือองค์การ
- 4) ความพึงพอใจ ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการรวมพลังเพื่อกำจัดปัญหาในองค์การร่วมกัน
- 5) ความพึงพอใจ ช่วยเกื้อหนุนให้กฎเกณฑ์ ระเบียบและข้อบังคับ สามารถใช้บังคับควบคุมความประพฤติของผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระเบียบวินัยดี
- 6) ความพึงพอใจ ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความศรัทธาในองค์การที่ร่วมมือกันปฏิบัติงานอยู่
- 7) ความพึงพอใจ ช่วยเกื้อหนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจการต่างๆ

สรุปความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากครูจะต้องดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนแล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลของ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นนั้นประสบความสำเร็จ

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กรวรรณ กัญพะวงศ์ (2559: 52) ได้ทำการศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค การต่อบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้การ เรียนแบบร่วมมือกับกลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนตามคู่มือครู ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมการร่วมมือ โดยนักเรียน ในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการร่วมมือสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนุสรณ์ สุชาติานนท์ (2556: 65) ได้ทำการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ บุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคม ปรากฏว่านักเรียนที่ ได้รับการสอนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับ การสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สามารถ สุขาวงศ์ (2557: 96) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชา สังคมศึกษาด้วยการสอนแบบโครงการ โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือกับการสอนแบบคู่มือการสอนของ หน่วยนิเทศ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบโครงการโดยใช้การเรียน แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ ได้รับการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน ในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้ที่ไม่แตกต่างกัน

รตินันท์ ไมตรีจิต (2557 ;67) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบ ร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่ม ทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้การเรียบแบบร่วมมือสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตาม คู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ

นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม และคะแนนความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าคะแนนความรับผิดชอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฐิติมา อุ๋นใจ (2558: 95) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการคิดแบบอเนกนัย ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือ กับประสบการณ์ตามแผนปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับประสบการณ์เรียนรู้แบบร่วมมือ มีความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับกลุ่มควบคุมมีความคิดคล่องแคล่ว และความคิดยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่แนวความคิดริเริ่มไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กนกพร แสงสว่าง (2560: 60-61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันในวิชา ส 21102 โลกของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจากการศึกษาพัฒนาการทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนหลังจากได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ ผลการวิจัยปรากฏว่าหลังจากที่นักเรียนได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์แล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองมีพัฒนาการทักษะการทำงานร่วมกันสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

นาทีฟ (Native, 2015: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับเกรด 6 ที่ทำการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ 3 วิธี เปรียบเทียบกับการสอนแบบรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นการสอนด้วยการเรียนรู้แบบเดิม รูปแบบการสอนแบบร่วมมือทั้ง 3 วิธี ได้แก่การสอนด้วยการเรียนด้วยกัน การ

สอนด้วยการเรียนแบบสะสมความรู้ และการสอนแบบร่วมมือร่วมกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้ได้สุ่มตัวอย่างนักเรียน เกรด 6 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 129 คน ใช้เวลาทดลอง 9 สัปดาห์ มีครู 4 คน หมุนเวียนกันเข้าสอนโดยใช้วิธีที่ต่างกัน จากการวิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือ 2 ใน 3 วิธี กับกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แม็ธธิงลี และแวนสิคเคิล (Mattingly, Vansickle 2017: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย การเรียนแบบร่วมมือ (จิ๊กซอว์ 2) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา โดยได้ทำการศึกษา วิจัยกับนักเรียนระดับ 9 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มนักเรียนจำนวน 23 คน ให้ได้รับการสอน โดยการเรียนแบบร่วมมือ (จิ๊กซอว์ 2) และสุ่มนักเรียนอีก 22 คน ให้ได้รับการสอนแบบดั้งเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ (จิ๊กซอว์ 2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ ได้รับการสอนแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิคโคลส์ (Nichols, 2017: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใน รายวิชาเรขาคณิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนโดยการเรียนแบบร่วมมือจากการ วิจัยพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า และมีแรงจูงใจในการเรียนวิชา เรขาคณิตสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และตัวแปรด้านอื่นๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าการเรียนแบบ ร่วมมือส่งผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest-Posttest Design) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2558:249) ดังนี้

T ₁	X
T ₂	

สัญลักษณ์ในแบบแผนการทดลอง

X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือทั้งหมด 3 ชนิด

1.แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

3.แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

1.แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้จากเนื้อหาวิชา3 เศรษฐศาสตร์ เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ

1.3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ของแต่ละเนื้อหา รวมทั้งการวัดและการประเมินผล

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ในการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1.4.1 มาตรฐานหลักสูตร

1.4.2 สาระการเรียนรู้

1.4.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.4.4 คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา

1.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังนี้

1.4.5.1 ชี้นำ

1.4.5.2 ชี้นสอน

1.4.5.3 ชี้นสรุป

1.4.5.4 ชี้นประเมินผล

1.4.6 สื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

1.4.7 การวัดและการประเมินผล

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะทางด้านเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 จากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขตามที่เสนอแนะ แล้วนำกลับมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทานอีกครั้งก่อนที่จะนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2558 : 148)

1.7.1 ให้คะแนนเป็น +1 เมื่อเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้อง

1.7.2 ให้คะแนนเป็น 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเหมาะสมและสอดคล้อง

1.7.3 ให้คะแนนเป็น -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่เหมาะสมและสอดคล้อง

แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC อยู่ระหว่าง .66-1.00

1.8 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และไม่เคยเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ในเรื่องนี้มาก่อน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ เพื่อนำไปสอนจริงในกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest-Posttest) ในฉบับเดียวกันโดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู คู่มือการวัดผลที่เกี่ยวกับการประเมินผลวิชาเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งเทคนิคการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ จากจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรด้านความรู้ (K) ด้านทักษะกระบวนการ (P) และด้านคุณลักษณะ (A)

2.3 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้ครอบคลุมเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ด้านคือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ด้าน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66 – 1.00 แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร วิชาเศรษฐศาสตร์ จังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2562 จำนวน 39 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

2.7 นำผลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อ เพื่อวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ โดยถือเกณฑ์ว่าข้อสอบแต่ละข้อจะต้องมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .02-.80 และมีค่าอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง.02 ขึ้นไป ซึ่งข้อสอบ

ที่ตัดไว้มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง (p) .50-.67 และมีค่าอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .33-1.00 และมีค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของข้อสอบโดยคำนวณจากสูตรคูเลอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) ได้ค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ .94

2.8 ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

3.1 ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยของสมบัติ การจนารักพงษ์ (2559: 17-33) เพื่อนำมาสร้างเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มิติทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนกิจกรรมและการวัดประเมินผล โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

3.2.1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนสอบถาม มีดังนี้

- มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
- มาก	ให้	4	คะแนน
- ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
- น้อย	ให้	2	คะแนน
- น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3.2.2 เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมี ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	แปลความว่า	พึงพอใจมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	แปลความว่า	พึงพอใจมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แปลความว่า	พึงพอใจปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แปลความว่า	พึงพอใจน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แปลความว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจดูและให้ข้อเสนอแนะในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา เกณฑ์การตรวจคะแนน ตลอดจนการใช้ภาษาและความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุง

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนของภาษา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 1.0 ทุกข้อ

3.5 ได้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ซึ่งในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและปรับปรุงเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ชั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการสอน

ชั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแนะนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ก่อนเรียนใช้เวลา 30 นาที ในสัปดาห์แรกก่อนทำการทดลอง

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 8 ชั่วโมง

4. เมื่อดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนแล้ว ผู้วิจัยทำการสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลา 30 นาที

5. เมื่อดำเนินการสอบเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการวัดความพึงพอใจในการเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยของสมบัติ การจนารักษ์พงศ์ (2549: 17-33) จำนวน 15 ข้อ

6. นำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเศรษฐศาสตร์และคะแนนความพึงพอใจในการเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนความพึงพอใจในการเรียน มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows

1. ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ในวิชาเศรษฐศาสตร์

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ในวิชาเศรษฐศาสตร์

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐานใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหา

2.2.1 ค่าดัชนีความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

2.2.2 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

2.2.3 ทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC)

2.2.4 ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
เศรษฐศาสตร์ใช้วิธี คูเลอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20)

2.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนที่รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ หลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ มีจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการจัดการเรียนรู้ หลังจากผู้วิจัยทำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน แล้วนำคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	N	($\bar{x}$)	S.D.	ร้อยละ	t-test
ก่อนเรียน	35	8.23	2.87	27.43	24.00**
หลังเรียน	35	24.06	3.05	80.2	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 8.23 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 24.06 คะแนน ซึ่งมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์หลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เมื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน การจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน แล้วนำคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนที่ ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	N	($\bar{x}$)	S.D.	คะแนนร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ยหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ
หลังเรียน	35	24.06	3.05	24	80.02

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน คะแนน คิดเป็นร้อยละ ซึ่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ หลังจากทีผู้วิจัยทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

ที่	รายการ	($\bar{x}$)	S.D.	แปลผล
1	การที่ครูผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่	4.09	0.59	มาก
2	การที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนวางแผนและออกแบบการศึกษาด้วยตนเอง	4.02	0.60	มาก
3	การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกศึกษาในเรื่องที่สนใจการทำกิจกรรมการเรียนรู้	3.93	0.67	มาก
4	การที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ท่านได้ปฏิบัติจริงจากสื่ออุปกรณ์หรือของจริงที่หาง่ายในท้องถิ่น	3.78	0.79	มาก
5	การที่ผู้เรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสให้ความรู้แก่เพื่อนและได้รับความรู้จากเพื่อนเช่นกัน	4.28	0.83	มาก
6	การที่ครูผู้สอนให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงานหรือทำงานกลุ่ม	4.22	0.66	มาก
7	การที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งของจริงและสื่อเอกสาร	4.24	0.67	มาก
8	การที่ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและอภิปรายอย่างทั่วถึงและมีโอกาสเสนอผลงานของกลุ่ม	3.98	0.76	มาก
9	ความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่มที่เกิดจากผู้เรียนมีส่วนช่วยในความสำเร็งนั้น	4.19	0.78	มาก
10	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลงานของเพื่อน	3.93	0.75	มาก
11	การที่ผู้เรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง	4.07	0.72	มาก
12	การที่ได้แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระทั้งในการศึกษาและการเสนอผลงาน	4.11	0.72	มาก
13	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลกระบวนการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม	3.94	0.71	มาก
14	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกในกลุ่ม	3.93	0.70	มาก

15	การที่มีวิธีการวัดและการประเมินผลหลากหลายวิธีควบคู่ไปกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.63	มาก
รวม		4.20	0.71	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.28$) คือการที่ผู้เรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสให้ความรู้แก่เพื่อนและได้รับความรู้จากเพื่อนเช่นกัน รองลงมาคือการที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งของจริงและสื่อเอกสาร ($\bar{x} = 4.24$) และการที่ครูผู้สอนให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในขณะปฏิบัติงานหรือทำงานกลุ่ม ($\bar{x} = 4.22$) ตามลำดับ โดยในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.20$) ที่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบแผนที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 วิชาเศรษฐศาสตร์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 วิชาเศรษฐศาสตร์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 35 คน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือทั้งหมด 3 ชนิดได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 ชั่วโมง มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66-1.00

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66-1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3. ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนากิจกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 โดยได้กำหนดการดังนี้

3.1 การหาประสิทธิภาพเบื้องต้นของแผนการจัดการเรียนรู้อาจารย์วิชาเศรษฐศาสตร์

3.1.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .66-1.00 ของแผนการเรียนรู้ทั้งฉบับ

3.1.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม เวลา สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบแก้ไขเป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด

3.1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

3.2.1 ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2.2 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคม เทียบเกณฑ์ร้อยละ 80

3.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2

หลังจากดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 15 ข้อ ทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับความพึงพอใจมาก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา เศรษฐศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ทำการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน นำผลการสอบที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t-test (Dependent)

4.2 นำผลการทดสอบหลังเรียนที่ได้ มาวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ One-Sample Test

4.3 ทำการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน นำผลการสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 หลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 24.06 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.02 ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) ซึ่งไม่น้อยกว่าเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$)

การอภิปรายผล

จากการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายผลเป็นประเด็นต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คืออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐาน ของการวิจัยข้อที่ 3 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการวางแผน นักเรียนแต่ละคนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถ และทุกคนในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระทั้งในการทำงานกลุ่มและการนำเสนอผลงาน ในขณะที่ทำงานกลุ่มนักเรียนได้มีการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายอย่างทั่วถึง และได้ศึกษาค้นหาความรู้จากสื่อแหล่งต่างๆ ที่หลากหลายจากของจริงและสื่อเอกสาร ทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่มที่ตนเองมีส่วนร่วมในความสำเร็จนั้น สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สมบัติ การจนารักษ์พงศ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5 E ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่เรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E อยู่ในระดับมากทุกรายการ

แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ในวิชาเศรษฐศาสตร์สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนในวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ประสบปัญหานักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควรออกแบบการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 สำหรับนักเรียน เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2 นี้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความหมาย และช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชั้น ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ให้กำลังใจ ฝึกให้มีการตัดสินใจร่วมกันระดมความคิดที่หลากหลายและสรุปเป็นความคิดเดี่ยว ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกการบริหารจัดการกลุ่มสลับกันทุกคน ฝึกการสื่อสาร ความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความคิดและการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพสูงในสังคม

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรจะมีเวลาให้นักเรียนได้ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชั้นอย่างเพียงพอเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาการคิดได้อย่างเต็มที่ และควรมีการตรวจสอบใบงานของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดในการปฏิบัติกิจกรรมขั้นต่อไป

1.4 ควรมีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาใหม่ที่จะเรียน และควรมีการแจ้งผลการทดสอบ และผลการทำใบงานทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนทราบผลการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอร์ว 2 วิชาเศรษฐศาสตร์ในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ กับนักเรียนในระดับช่วงชั้นต่างๆ โดยปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาระดับชั้น และวัยของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างกว้างขวาง

2.2 ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอร์ว 2 กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กับนักเรียนในระดับช่วงชั้นต่างๆ

2.3 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอร์ว 2 ที่มีต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ ความคงทนในการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสาร เจตคติ เป็นต้น

2.4 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอร์ว 2 ในวิชาต่างๆ เพื่อจะได้นำไปใช้พัฒนาปรับปรุงขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2.5 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอร์ว 2 ในเนื้อหาและระดับชั้นอื่นๆ

2.6 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบอื่น เช่น แบบโครงงาน ตามความเหมาะสมของเนื้อหา ระดับผู้เรียนและสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรวรรณ กัณยะพงศ์. ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการต่อบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- กนกพร แสงสว่าง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันในรายวิชา ส 21102 โลกของเรา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมธิราช, 2560.
- กิติมา ปรีดีติติก. **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ : ธารการพิมพ์, 2559.
- ชาญชัย อาจิณสมมาตร. **การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)** . ประชาศึกษา (มีนาคม), 18-21.
- ชูศรี สนิทประชากร. **ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ**. จันทร์เกษม : 48-49, 2554.
- ฐิติมา อุ่นใจ. การเปรียบเทียบการคิดแบบอเนกนัยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือกับประสบการณ์ตามแผนปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2558.
- นัตยา ปิลันธนานนท์. **หน่วยที่ 11 การพัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษา (1)ในประมวลชุดวิชาสาระและวิทยวิธีทางสังคมศึกษา**. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2557.
- กรมวิชาการ **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) , 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **ตัวชี้วัด แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดตามหลักสูตร** แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

- _____ . ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2551.
- จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม : การวัด การพยากรณ์และการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2547.
- ชวลิต ชูกำแพง. การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: ทีคิวพีจำกัด , 2551
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. . เอกสารชุดวิชาสื่อการสอน ระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8 – 15. พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 2544.
- เบญจมาศ เกตุแก้ว. การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาฟิสิกส์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2558.
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2557.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2554.
- พิทักษ์ ตรุษทิม. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการงานทะเบียนศึกษาเฉพาะกรณีสำนักทะเบียน. มหาวิทยาลัยเกริก, 2558.
- พรรณรศิณี เเงาธรรมสาร. สารพัฒนาหลักสูตร95. หน้า 45-37, 2553.
- รตินันท์ ไมตรีจิต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2557.
- สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพรจำกัด, 2557.
- สมบัติ การจนารักพงศ์. เทคนิคการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด. กรุงเทพฯ : อารักษ์, 2555.
- _____. เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ 5E ที่เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อารักษ์, 2559.

สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล. “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมใจ” สารพัฒนาหลักสูตร 14 (เมษายน-มิถุนายน),
หน้า 21-22, 2558.

สามารถ สุขawangศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและ
ความคงทนในการเรียนรู้ ด้วยการสอนแบบโครงการโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ. ปรินญา
นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2557.

สุพล วัจน์สิทธิ์. วารสารครุศาสตร์23 (กรกฎาคม-กันยายน). หน้า 37-51, 2557.

สุมณฑา พรหมบุญ. “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” ในเอกสารทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” วิทยากร86 (กุมภาพันธ์). หน้า 4,
2557.

สุรี บาวเออร์. “การเรียนรู้โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ” วารสารวิชาการ-อุดมศึกษา 2 (กันยายน-ธันวาคม).
หน้า 17-20, 2555.

อนุสรณ์ สุขาดานนท์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและบุคลิกภาพ
ประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ.
ปรินญา นิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2556.

Mattingly, Robert M ; Vansickle, Ronal “Cooperative learning and achievement in
social Studies : Jigsaw 2” (CD-ROM) Social-Education v55 n6 (October 2017) p
392-395. Abstract from: SilverPlatter file: ERIC.

Nattiv, Amalya “The Effects of Cooperative Learning Instruction Strategies on
Academic Achievement among sixth-grade Social Studies Studen” (CD-ROM)
Doctoral Dissertation, University of California, 2017. Abstract from: Proquest
File: Dissertation Abstracts Ondise.

Nichos, Joey Del. “The Effects of Cooperative Learning on student Achievement and
Motivation in a High School Geometry Class” (CD-ROM) Doctoral Dissertation,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

จุดประสงค์	พฤติกรรม	ความรู้ ความ จำ	ความ เข้าใจ	นำไป ใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมิน ค่า	รวม
1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้		1	2					2
2. นักเรียนสามารถบอกเป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้		3,4	5					3
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้		6,7	9	8				4
4. นักเรียนสามารถสรุปและสามารถอธิบายถึงรูปแบบของการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นของตนได้		10	11		12,13			4
5. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการผลิตขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs ได้		14,15, 16			17			4
6. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้		18,19 20,21, 22						5

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ (ต่อ)

พฤติกรรม จุดประสงค์	ความรู้ ความ จำ	ความ เข้าใจ	นำไปใ ช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	รวม
7. นักเรียนสามารถบอกและอธิบายวิธีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้	23,25, 30	27,2 8	26				6
8. นักเรียนสามารถสรุปและเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตได้	29			24			2
รวม	18	6	2	4			30

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดให้ความหมาย “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ได้ถูกต้อง
  - ก. ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย
  - ข. ปรัชญาที่นักเศรษฐศาสตร์ชาวไทยนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศไทย
  - ค. ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย
  - ง. ปรัชญาที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน มีคุณค่าในการนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศไทย
2. หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อใด
  - ก. ความพอดี ความมีเหตุผล ความรู้
  - ข. พอประมาณ ความพอดี คุณธรรม
  - ค. ความรู้คู่คุณธรรม นำสู่มาตรฐานสากล
  - ง. ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
3. เงื่อนไขสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร
  - ก. ความรู้ คุณธรรม
  - ข. คุณธรรม มีเหตุผล
  - ค. คุณธรรม ภูมิคุ้มกัน
  - ง. ความรู้ ความพอประมาณ
4. “ชาวบ้านหลายชุมชนมารวมตัวกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้าง รายได้” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด
  - ก. ระดับครอบครัว
  - ข. ระดับประเทศ
  - ค. ระดับชุมชน
  - ง. ระดับสังคม
5. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องใด
  - ก. ราคาถูกทำให้ได้กำไรน้อยและบางครั้งขาดทุน
  - ข. ขาดผู้สนับสนุน ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศน้อย
  - ค. การรวมกลุ่มจำกัดอยู่ในท้องถิ่น ขาดการพัฒนาคุณภาพ
  - ง. ผลิตสินค้าออกมากเกินไป เกินความต้องการของผู้บริโภค
6. ข้อใดจัดเป็นการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามทฤษฎีใหม่ ชั้นที่ 2

- ก. ผลิตอาหารบริโภคเอง
- ข. รวมตัวกันทำสินค้าหัตถกรรม
- ค. ผลิตอาหารบริโภคเอง ถ้าเหลือก็ขาย มีเงินออม
- ง. ส่งผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารกระป๋องไปจำหน่ายต่างประเทศ

7. ธุรกิจของชาวต่างชาติในข้อใดที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั่วไป

ในประเทศไทย

- ก. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้า
- ข. สินค้านำเข้าจากต่างประเทศมีจำนวนมาก
- ค. ร้านสะดวกซื้อเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง
- ง. การส่งสินค้าขายตรงของบริษัทต่างชาติมายังผู้ซื้อ

8. เพราะเหตุใด สินค้าในท้องถิ่นจึงมีกลุ่มลูกค้าค่อนข้างจำกัด

- ก. สินค้าในท้องถิ่นคุณภาพด้อยกว่าสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรม
- ข. ขาดความรู้ในการวางแผนการตลาดและการประชาสัมพันธ์
- ค. ประชาชนในท้องถิ่นขาดความมั่นใจในคุณภาพของสินค้า
- ง. การคมนาคมในท้องถิ่นยังไม่สะดวก

9. นายดำกับครอบครัวช่วยกันทำสวนผลไม้ เมื่อมีกำไรเขาจะซื้อที่ดินขยายการทำสวนเพิ่มไปที่ละน้อย

ตามเงินทุนที่เขาพอมี การกระทำของนายดำสอดคล้องกับเรื่องใด

- ก. ความพอดี
- ข. ความพยายาม
- ค. ความประหยัด
- ง. ความพอประมาณ

10. สวนผลไม้ของนายดำมีผลไม้หมุนเวียนออกสู่ตลาดตลอดปี เนื่องจากนายดำปลูกผลไม้หลายชนิด

แต่ละชนิดจะออกผลในเวลาต่างกัน สมาชิกในครอบครัวจึงมีงานทำตลอดปีและมีรายได้สม่ำเสมอ การกระทำของนายดำสอดคล้องกับข้อใด

- ก. ความรอบรู้ คุณธรรม
- ข. ความรอบรู้ ความมีเหตุผล
- ค. ความเอาใจใส่ ความพยายาม
- ง. ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร

11. กลุ่มแม่บ้านชุมชนหนองไผ่งามได้ร่วมกันผลิตแชมพูสมุนไพร โดยนำสมุนไพรจากบริเวณป่ารอบชุมชนมาใช้ในการผลิต ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดกันมาอย่างมีคุณภาพและผลิตตาม

กำลังความสามารถของสมาชิก ดังนั้นจึงมีแชมป์ชุมชนไฟที่เป็นที่นิยมของคนในชุมชนใกล้เคียง
การกระทำของกลุ่มแม่บ้าน สอดคล้องกับข้อใด

- ก. ความรอบรู้ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีคุณธรรม
- ข. ความพอประมาณ ความรอบรู้ มีคุณธรรม ความสามัคคี
- ค. ความรอบรู้ ความพยายาม ความอดทน ความสามัคคี
- ง. ความอดทน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์

12. พฤติกรรมข้อใดเป็นอุปสรรคต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต
มากที่สุด

- ก. ยาอกจน
- ข. ขาดการศึกษา
- ค. หลงในอำนาจ
- ง. หลงในวัตถุนิยม

13. หลักการพื้นฐานของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด

- ก. การพึ่งตนเอง
- ข. ความรู้คู่คุณธรรม
- ค. ความพอประมาณ
- ง. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

14. ครอบครัวใดสร้างภูมิคุ้มกันทางศีลธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีที่สุด

- ก. พาลูกไปสวนสนุกทุกวัน
- ข. พาลูกเข้าวัดศึกษาและปฏิบัติธรรม
- ค. พาลูกไปฝึกมวยไทยเพื่อป้องกันตัว
- ง. พาลูกไปเดินป่าในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

15. เป้าหมายสำคัญของการผลิตสินค้าและบริการในครัวเรือนของประชาชนในท้องถิ่นคือข้อใด

- ก. เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว
- ข. เพื่อเป็นเจ้าของธุรกิจในครัวเรือน
- ค. เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการผลิต
- ง. เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองในตลาด

16. ประโยชน์ของการรวมกลุ่มในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นที่สำคัญที่สุดคือข้อใด

- ก. เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว
- ข. เพื่อเป็นเจ้าของธุรกิจในครัวเรือน
- ค. เพื่อรวมกลุ่มกับคนที่มีความถนัดเหมือนกัน
- ง. เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการผลิตและการต่อรอง

17. ข้อใดเป็นอุปสรรคสำคัญในการผลิตสินค้าและบริการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

- ก. มีการแข่งขันกันสูง
- ข. ขาดการส่งเสริมที่ดีจากรัฐบาล
- ค. ขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการ
- ง. มีการพัฒนารูปแบบให้ทันสมัยอยู่เสมอ

18. ข้อใดไม่ใช่เป้าหมายหลักของการส่งเสริมให้ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการ
ผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

- ก. มีการขยายกิจการและพัฒนาการผลิตอย่างรอบครอบ
- ข. ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

- ค. ผู้ผลิตระมัดระวังในการผลิตสินค้าและบริการมากขึ้น
- ง. ทำยอดขายและผลกำไรให้ได้ปริมาณสูงสุดในแต่ละปี

19. ข้อใดเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การผลิตสินค้าและบริการในชุมชนต่างๆ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

- ก. ขาดแคลนเงินทุน   ข. ความไม่มั่นคงทางการเมือง
- ค. นโยบายภาครัฐมุ่งส่งเสริมการลงทุนขนาดใหญ่
- ง. มีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศในราคาแพง

20. ชุมชนในข้อใดมีการนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการได้ถูกต้อง

- ก. แม่บ้านหมู่ 5 รวมกลุ่มถ่ายถอดศิลปะพื้นบ้านให้กับเยาวชนในท้องถิ่น
- ข. โรงงานเย็บผ้าจ่ายโบนัสให้พนักงานคนละ 6 เดือน
- ค. ชุมชนคนรักบ้านจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนเพื่อกระจายข่าวให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง
- ง. ชาวบ้านตลาดศุภร์ จังหวัดนครศรีธรรมราชรวมกลุ่มทำงานประดิษฐ์ดอกไม้และของใช้จาก

ยางพารา

21. หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อใด

- ก. ความพอดี   ความมีเหตุผล   ความรู้
- ข. พอประมาณ   ความพอดี   คุณธรรม
- ค. ความรู้คู่คุณธรรม   นำสู่มาตรฐานสากล
- ง. ความพอประมาณ   ความมีเหตุผล   การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

22. เงื่อนไขสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คืออะไร

- ก. ความรู้   คุณธรรม   ข. คุณธรรม   มีเหตุผล
- ค. คุณธรรม   ภูมิคุ้มกัน   ง. ความรู้   ความพอประมาณ

23. “ชาวบ้านหลายชุมชนมาร่วมตัวกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างรายได้” ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใด

- ข. ระดับครอบครัว   ข. ระดับประเทศ
- ง. ระดับชุมชน   ง. ระดับสังคม
- จ.

24. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มักมีปัญหาในเรื่องใด

- ก. ราคาถูกทำให้ได้กำไรน้อยและบางครั้งขาดทุน

- ข. ขาดผู้สนับสนุนส่งไปจำหน่ายต่างประเทศน้อย
- ค. การรวมกลุ่มจำกัดอยู่ในท้องถิ่น ขาดการพัฒนาคุณภาพ
- ง. ผลิตสินค้าออกมากเกินไป เกินความต้องการของผู้บริโภค

25. ข้อใดจัดเป็นการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามทฤษฎีใหม่ ขั้นที่ 2

- ก. ผลิตอาหารบริโภคเอง
- ข. รวมตัวกันทำสินค้าหัตถกรรม
- ค. ผลิตอาหารบริโภคเอง ถ้าเหลือก็ขาย มีเงินออม
- ง. ส่งผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารกระป๋องไปจำหน่ายต่างประเทศ

26. ธุรกิจของชาวต่างชาติในข้อใดที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั่วไปในประเทศไทย

- ก. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้า
- ข. สินค้านำเข้าจากต่างประเทศมีจำนวนมาก
- ค. ร้านสะดวกซื้อเปิดบริการตลอด 24 ชั่วโมง
- ง. การส่งสินค้าขายตรงของบริษัทต่างชาติมายังผู้ซื้อ

27. เพราะเหตุใด สินค้าในท้องถิ่นจึงมีกลุ่มลูกค้าค่อนข้างจำกัด

- ข. สินค้าในท้องถิ่นคุณภาพด้อยกว่าสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรม
- ข. ขาดความรู้ในการวางแผนการตลาดและการประชาสัมพันธ์
- ค. ประชาชนในท้องถิ่นขาดความมั่นใจในคุณภาพของสินค้า
- ง. การคมนาคมในท้องถิ่นยังไม่สะดวก

28. นายดำกับครอบครัวช่วยกันทำสวนผลไม้ เมื่อมีกำไรเขาจะซื้อที่ดินขยายการทำสวนเพิ่มไปทีละน้อยตามเงินทุนที่เขาพอมี การกระทำของนายดำสอดคล้องกับเรื่องใด

- ข. ความพอดี   ข. ความพยายาม
- ค. ความประหยัด   ง. ความพอประมาณ

29. สวนผลไม้ของนายดำมีผลไม้หมุนเวียนออกสู่ตลาดตลอดปี เนื่องจากนายดำปลูกผลไม้หลายชนิด แต่ละชนิดจะออกผลในเวลาต่างกัน สมาชิกในครอบครัวจึงมีงานทำตลอดปีและมีรายได้สม่ำเสมอ การกระทำของนายดำสอดคล้องกับข้อใด

- ก. ความรอบรู้   คุณธรรม
- ข. ความรอบรู้   ความมีเหตุผล
- ค. ความเอาใจใส่   ความพยายาม

ง. ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร

จ.

30. ข้อใดเป็นวัตถุประสงค์ของภาครัฐในการสนับสนุนสินค้า OTOP

ก. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ

ข. เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชน

ค. เพื่อต้องการเพิ่มปริมาณสินค้าส่งออกของไทยสู่ตลาดต่างประเทศ

ง. เพื่อเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้หันมาบริโภคสินค้าภายในประเทศ

เฉลย
แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

1.ก	2.ง	3.ก	4.ง	5.ค
6.ข	7.ค	8.ข	9.ง	10.ข
11.ก	12.ง	13.ก	14.ข	15.ก
16.ง	17.ค	18.ง	19.ก	20.ง
21.ง	22.ก	23.ง	24.ค	25.ข
26.ค	27.ข	28.ง	29.ข	30.ข

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่ ข้อ	1	2	3	คะแนน รวม	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง IOC
1	0	+1	+1	2	0.66
2	+1	+1	0	2	0.66
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	0	2	0.66
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	0	2	0.66
15	0	+1	+1	2	0.66
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	+1	3	1
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	+1	+1	3	1
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
เศรษฐศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

คนที่ ข้อ	1	2	3	คะแนน รวม	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง IOC
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	+1	+1	3	1
30	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก จ

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยง (r_{tt})
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.67	.67	16	.67	.67
2	.67	.67	17	.67	.67
3	.67	.67	18	.50	1.00
4	.50	.33	19	.67	.67
5	.67	.67	20	.67	.67
6	.67	.67	21	.67	.67
7	.67	.67	22	.67	.67
8	.67	.67	23	.67	.67
9	.67	.67	24	.67	.67
10	.50	1.00	25	.67	.67
11	.50	1.00	26	.67	.67
12	.67	.67	27	.67	.67
13	.67	.67	28	.67	.67
14	.50	1.00	29	.50	1.00
15	.67	.67	30	.67	.67
ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบนี้เท่ากับ .94					

ภาคผนวก ฉ
การวิเคราะห์ความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความสอดคล้อง ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ ส 21102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามระดับความพึงพอใจของตนเอง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การที่ครูผู้สอนทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่					
2	การที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนวางแผนและออกแบบการศึกษาด้วยตนเอง					
3	การที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกศึกษาในเรื่องที่สนใจการทำกิจกรรมการเรียนรู้					
4	การที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ท่านได้ปฏิบัติจริงจากสื่ออุปกรณ์หรือของจริงที่หาได้ในท้องถิ่น					
5	การที่ผู้เรียนได้ทำงานและเรียนเป็นกลุ่มมีโอกาสให้ความรู้แก่เพื่อนและได้รับความรู้จากเพื่อนเช่นกัน					
6	การที่ครูผู้สอนให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงานหรือทำงานกลุ่ม					
7	การที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งของจริงและสื่อเอกสาร					
8	การที่ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและอภิปรายอย่างทั่วถึงและมีโอกาสเสนอผลงานของกลุ่ม					

9	ความภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่มที่เกิดจากผู้เรียนมีส่วนร่วมช่วย ในความสำเร็จนั้น					
---	---	--	--	--	--	--

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
10	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลงานของเพื่อน					
11	การที่ผู้เรียนสรุปความรู้ด้วยตนเอง					
12	การที่ได้แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระทั้งในการศึกษาและการเสนอ ผลงาน					
13	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลกระบวนการทำงานของสมาชิกใน กลุ่ม					
14	การที่ผู้เรียนมีโอกาสประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิก ในกลุ่ม					
15	การที่มีวิธีการวัดและการประเมินผลหลากหลายวิธีควบคู่ไปกับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					

ภาคผนวก ซ

แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้

แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนแบบจิ๊กซอว์ 2วิชาเศรษฐศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐานที่ ส 3.1
หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม	

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย

อย่างมีความสุขในทุกระดับ

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายหลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(K)

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการตีความ
- ทักษะการให้เหตุผล

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

ครูนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้า

และบริการ

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐานที่ ส 3.1
หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม	

.....
 .....

1.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย

อย่างมีความสุขในทุกระดับ

2.ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของทรัพยากรที่มีจำกัดกับความต้องการที่ไม่มีจำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาสได้(K)

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

การเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุดนั้น เป็นสิ่งสำคัญทางเศรษฐศาสตร์

4.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการตีความ

- ทักษะการให้เหตุผล

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างปัจจัยสำคัญในการผลิตสินค้าหลายๆ ประเภท หรือหลายๆ ชนิด ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลายจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน ซึ่งครูสามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์หรือที่เรียกว่า ปัจจัยการผลิต ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองต่อความต้องการของมนุษย์ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1) ที่ดิน

2) แรงงาน

3) ทุน

4) ผู้ประกอบการ

2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจลักษณะของทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์ ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส

3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ประกอบด้วย เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนความรู้เรื่อง ทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์ จากหนังสือเรียน จากนั้นช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา

4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 คู่ แต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์ เมื่อทำเสร็จแล้วผลัดกันอธิบายผลงานของตนให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

5. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน จากนั้นช่วยกันสรุปความรู้เรื่อง ทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันบันทึกสรุปความรู้เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นในหัวข้อ ต่อไปนี้

- 1) ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์
- 2) ขอบข่ายของวิชาเศรษฐศาสตร์
- 3) ทรัพยากรในทางเศรษฐศาสตร์

7. ครูประเมินผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์การประเมิน และเลือกผลงานที่ดีที่สุดนำมาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน

7.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง.**

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐานที่ ส 3.1
หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม	

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย

อย่างมีความสุขในทุกระดับ

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายหลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(K)

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

4.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

1) ทักษะการคิดวิเคราะห์

- ทักษะการตีความ

- ทักษะการให้เหตุผล

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเล่าประวัติบุคคลตัวอย่างที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนฟัง เช่น
  - นายดำ ฉิงสุวรรณ์โรจน์
  - นายประยงค์ รณรงค์
2. ครูตั้งคำถามถามนักเรียน ดังนี้
  - 1) บุคคลดังกล่าวมีการกระทำอย่างไรที่แสดงว่า เขาประสบความสำเร็จในชีวิต
  - 2) บุคคลนั้น มีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างไร ยกตัวอย่าง
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลที่ครูนำมาเป็นตัวอย่างนั้น สอดคล้องกับหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณลักษณะ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และต้องอยู่บนเงื่อนไขสำคัญ
  - 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้ (มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) เงื่อนไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน สติปัญญา แบ่งปัน)
5. ครูอธิบายเป้าหมายและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนเข้าใจ ดังนี้
  - 1) การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง
  - 2) สามารถพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

3) ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

6. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง

ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ให้นักเรียนแต่ละคนมีหมายเลขประจำตัวตั้งแต่หมายเลข 1-5

ตามลำดับ

7. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำใบงานที่ 6 เรื่อง **หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** แล้วให้แต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานในใบงานของตนเองให้สมาชิกคนอื่นในกลุ่มฟัง เรียงตามลำดับตั้งแต่หมายเลข 1-5

8. ครูสุ่มเรียกนักเรียน 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่หน้าชั้นเรียน

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 6	ใบงานที่ 6	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.
- 3) ตัวอย่างประวัติบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ใบงานที่ 6 เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

www.panyathai.or.th/.../ต._ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบทการพัฒนาประเทศ

www.sufficiencyeconomy.org/...sufficiencyeconomy&%20higher%20education.p

ตัวอย่างประวัติบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นายคำ ฉิงสุวรรณโรจน์

นายคำเป็นคนอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร ชื่อเต็มว่า นายคำ ฉิงสุวรรณโรจน์ ปัจจุบันอายุ 74 ปี เป็นนักพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรที่เป็นแบบอย่าง โดยแท้ ท่านเล่าให้ฟังว่าเดิมเป็นลูกจ้างทำทุกอย่าง เป็นลูกจ้างได้ 10 ปี สามารถเก็บเงินซื้อที่ดินได้ 13 ไร่ จึงเริ่มปลูกเงาะโรงเรียนส่งต่างประเทศ นายคำสามารถคิดค้นทำให้เงาะออกผลที่กิ่งและลำต้นได้สำเร็จ แทนที่จะออกที่ปลายกิ่งเหมือนกับเงาะทั่วๆ ไป และออกผลดก

เวลาปลูกต้นเงาะลงดินแทนที่จะขุดหลุมลึกๆ แต่จะพูนดินขึ้นมาปลูกให้รากฝอยของกิ่งชำอยู่ในระดับพื้นผิวดิน เพราะท่านให้เหตุผลว่า รากพืชที่หาอาหารมาเลี้ยงลำต้นนั้นจะชอบไชอยู่บริเวณใกล้ผิวดิน ซึ่งอุดมสมบูรณ์กว่าดินใต้พื้นดิน เป็นต้น

ต่อมาเมื่อเงาะราคาตกต่ำก็หันมาปลูกทุเรียน และทำให้ทุเรียนออกผลที่กิ่งและดกมาก โดยใช้เทคโนโลยีเช่นเดียวกับปลูกเงาะ เมื่อทุเรียนประสบปัญหาหาก็ปลูกพืชอื่นเสริม เช่น แก้วมังกร และมะละกอ ขณะนี้นายคำกำลังประสบผลสำเร็จในการปลูกส้มเขียวหวานพันธุ์โชกุนที่เป็นเอกลักษณ์ของที่นี่โดยเฉพาะ เขาทำโรงงานคัดแยกผลตามขนาดและโรงงานทำน้ำส้มโชกุนออกขายเอง โดยไม่ส่งขายที่อื่น

นอกจากนี้สวนนายคำยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียนและประชาชนทั่วไปในการปลูกพันธุ์ไม้หายาก พันธุ์ไม้ไทยเกือบทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีปลูกดอกไม้ตามเพลง “อุทยานดอกไม้” ของวงจันทร์ ไพโรจน์ 48 ชนิด อย่างครบถ้วน มีภาพประวัติไม้พร้อมเพลงบันทึกในซีดี โดยโรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา ผอ.สุชิน บุญเพ็ญ (ในขณะนั้น) ได้เป็นผู้นำจัดทำเผยแพร่เป็นสื่อการเรียนรู้ด้วย

ที่มา : <http://gotoknow.org/blog/tanes/28798> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ตัวอย่างประวัติบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นายประยงค์ ธรรมรงค์

นายประยงค์ ธรรมรงค์ เกิดที่ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดเวลาที่ผ่านมาท่านต้องประสบกับปัญหาสำคัญ ทั้งของตนเอง และชุมชน คือ ปัญหาราคายางตกต่ำ ท่านแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการตั้งกลุ่มเกษตรกร และบริการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการของสหกรณ์ ทำให้สามารถขายยางพาราได้ในราคาที่สูงขึ้น ไม่นานหลังจากนั้น ท่านก็ได้เป็นผู้นำในการก่อตั้งโรงงานผลิตยาง ซึ่งสามารถผลิตยางได้ 3 ตันต่อวัน ชุมชนอื่นๆ ยอมรับในความสำเร็จของตำบลไม้เรียง และในทศวรรษที่ 1990 ท่านยังได้ช่วยเหลือชุมชนอื่นๆ อีก 10 ชุมชน ในการบริหารจัดการการผลิตและขายยางพาราในปี 1996 ชุมชนอื่นๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเอาแผนการทำงานของท่านไปใช้กับชุมชนของตนอย่างได้ผล ท่านจึงนับได้ว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำเกษตรกรอย่างแท้จริง ท่านได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาผู้นำชุมชน ในปี 2004

นายประยงค์ได้รับรางวัลและการยกย่องประกาศเกียรติคุณมากมาย ไม่ว่าจะเป็น ประกาศเกียรติคุณผู้นำอาชีพก้าวหน้าโดยคณะกรรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2537 ประกาศเกียรติคุณคนดีศรีสังคม โดยคณะกรรมการคัดเลือกคนดี ปี 2540 ประกาศเกียรติคุณผู้มีงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี 2544 ประกาศเกียรติคุณครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 1 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และปี 2546 ได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขณะที่บทบาทและหน้าที่ของคุณลุงประยงค์ในปัจจุบัน เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อสังคม (SIF) ธนาคารออมสิน เป็นกรรมการบริหาร โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นคณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อนุกรรมการประสานงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ประธานคณะกรรมการบริษัทเครือข่ายผลิตภัณฑ์อาหารจำกัด (ธุรกิจชุมชน) ประธานศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม้เรียง วิทยากรกลางด้านการพัฒนาชุมชน แผนแม่บทชุมชน ธุรกิจ-อุตสาหกรรมชุมชนวิสาหกิจ กรรมการบริหารสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรรมการวิทยาลัยการจัดการทางสังคม ฯลฯ

ที่มา : <http://gotoknow.org/blog/tanes/28798> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2553
ใบงานที่ 6

เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเกี่ยวกับหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง	
เงื่อนไขความรู้	เงื่อนไขคุณธรรม ....

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเล่าการกระทำของตนเองที่แสดงว่า ได้ปฏิบัติสอดคล้องกับเป้าหมายของ
ปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง ตามหัวข้อที่กำหนด ดังนี้

1. การใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง

.....

.....

.....

.....

2. สามารถพึ่งตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน

.....

.....

.....

3. ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ 6

เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเกี่ยวกับหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง	
เงื่อนไขความรู้ .....(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง).....	เงื่อนไขคุณธรรม .....(ซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน สติปัญญา .....แบ่งปัน).....

แบบประเมินการนำเสนอ

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ นำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การนำเสนอผลงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การนำเสนอผลงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การนำเสนอผลงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การนำเสนอผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ลำดับ บที่	ชื่อ - สกุล ของ ผู้รับ การ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความ คิดเห็น				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม					
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ...../...../.....

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

หมายเหตุ

ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่ม
เป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกัน
ประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน
โดยตัวนักเรียนเอง ตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐานที่ ส 3.1
หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม	

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย

อย่างมีความสุขในทุกระดับ

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ - ทักษะการสังเกต

2) ทักษะการคิดสังเคราะห์

3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ - ทักษะการสำรวจ) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

1.ครูให้นักเรียนเล่าถึงสินค้าและบริการในท้องถิ่นที่นักเรียนมีภูมิลำเนา หรือในท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ซึ่งนักเรียนสามารถบอกได้อย่างหลากหลาย แล้วครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นนั้น มีรูปแบบต่างๆ เช่น

- 1) การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ได้แก่
  - การผลิตในครัวเรือน
  - การรวมกลุ่มผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- 2) การผลิตขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs

2.ครูให้นักเรียน ร่วมกันทำใบงานที่ 7 เรื่อง รูปแบบการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

3.ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาของการผลิต

สินค้าและบริการในท้องถิ่น การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ให้นักเรียนฟังและร่วมกันสรุป

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 7	ใบงานที่ 7 เรื่อง รูปแบบการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.2
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง.** กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.
- 3) ตัวอย่างประวัติบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ใบงานที่ 7 เรื่อง รูปแบบการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
www.panyathai.or.th/.../ต._ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบทการพัฒนาประเทศ

www.sufficiencyeconomy.org/...sufficiencyeconomy&%20higher%20education.pdf

ใบงานที่ 7

เรื่อง รูปแบบการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนด แล้ววิเคราะห์และนำหมายเลขบนภาพมาใส่ได้ข้อความรูปแบบการผลิตสินค้าในท้องถิ่น

<p>การผลิตในครัวเรือน</p>
<p>.....</p>

<p>การรวมกลุ่มผลิตสินค้า และบริการในท้องถิ่น</p>
<p>.....</p>

<p>การผลิตขนาดกลาง และขนาดย่อม</p>
<p>.....</p>

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

เฉลยใบงานที่ 7

เรื่อง รูปแบบการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนด แล้ววิเคราะห์และนำหมายเลขบนภาพมาใส่ได้ข้อความรูปแบบการผลิตสินค้าในท้องถิ่น

การผลิตในครัวเรือน
..... 4, 5, 7, 10, 14 .....
.....

การรวมกลุ่มผลิตสินค้า และบริการในท้องถิ่น
..... 1, 8, 9 .....
.....

การผลิตขนาดกลาง และขนาดย่อม
..... 2, 3, 6, 11, 12, 13, ...
15.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	มาตรฐานที่ ส 3.1
หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 2 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม	

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงย่อมส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชน

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

1) เสนอแนวทางการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้(K)

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น (P)
- 2) ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น (A)

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

4.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์
  - ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการคิดสังเคราะห์
- 3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
  - ทักษะการสำรวจ
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- 1) กระบวนการทำงานกลุ่ม

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก, กระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1

1.ครูอธิบายการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นให้นักเรียนเข้าใจ

2.ครูอธิบายถึงวิธีเสนอแนวทางการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม4-5คนแล้วช่วยกันออกไปสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นเพื่อนำเสนอในชั่วโมงหน้า

ชั่วโมงที่ 2

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นที่ได้สำรวจมาวิเคราะห์
ในประเด็นที่กำหนดให้ ตามหัวข้อในใบงานที่ 8 เรื่อง การสำรวจการผลิตสินค้าและบริการ
ในท้องถิ่น ดังนี้
  - 1) ชื่อสินค้า ผู้ผลิต แหล่งผลิต
  - 2) รูปแบบของการผลิต หรือลักษณะการผลิต
  - 3) ผลของการดำเนินการผลิตและบริการ
  - 4) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการ
  - 5) ปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขผลงานของกลุ่มตนเองเพื่อเตรียมนำเสนอ
ที่หน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลาก เพื่อนำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน และเมื่อแต่ละ
กลุ่ม
นำเสนอผลงานจบ ให้กลุ่มผู้ฟังทำหน้าที่วิจารณ์และเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้
  - กลุ่มหมายเลข 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มหมายเลข 2 เสนอแนะเพิ่มเติม
  - กลุ่มหมายเลข 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มหมายเลข 3 เสนอแนะเพิ่มเติม
  - กลุ่มหมายเลข 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มหมายเลข 4 เสนอแนะเพิ่มเติม
  - กลุ่มหมายเลข 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มหมายเลข 5 เสนอแนะเพิ่มเติม
  - กลุ่มหมายเลข 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มหมายเลข 1 เสนอแนะเพิ่มเติม
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 8	ใบงานที่ 8	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
-----------------------------	--------------------------------	-------------------------

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.2
- 2.หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.
3. ใบงานที่ 8.เรื่อง การสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1.ห้องสมุด
- 2.ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ หรือชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่
- 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
www.panyathai.or.th/.../ต._ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบทการพัฒนาประเทศไทย

ประเทศไทย

www.sufficiencyeconomy.org/...sufficiencyeconomy&20higher%20education.pdf

ใบงานที่ 8
เรื่อง การสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น แล้วนำมาวิเคราะห์ และตอบคำถาม

(ภาพการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น)

1. ชื่อสินค้า..... ผู้ผลิต.....
แหล่งสินค้าตั้งอยู่ในตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
2. รูปแบบของการผลิต หรือลักษณะการผลิตเป็นอย่างไร
.....
.....
.....
3. การผลิตสินค้าหรือบริการประสบความสำเร็จอย่างไร
.....
.....
.....
4. มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
.....

.....

5. ปัญหาของการผลิตสินค้าและบริการ คืออะไร และได้ป้องกันแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

6. แนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการ

.....

.....

แบบประเมินการนำเสนอ

ลำดับที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การนำเสนอผลงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การนำเสนอผลงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การนำเสนอผลงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การนำเสนอผลงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล ของ ผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดงความคิดเห็น				การรับฟังความคิดเห็น				การตั้งใจทำงาน				การร่วมปรับปรุงผลงานกลุ่ม					
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ...../...../.....

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

สาร

แผน

รเรียนรู้ สังค

หมายเหตุ

ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเอง ตามความเหมาะสมก็ได้

มาตรฐานที่ ส 3.1

หน่วยการเรียนรู้ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง หลักการและเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จำนวน 1 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นางปาลินรดา ศรีคราม

1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.2/3 เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการและเป้าหมายสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา

การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) สำรองและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- 3) ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

4.สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์
  - ทักษะการตีความ
  - ทักษะการให้เหตุผล
  - ทักษะการสังเกต
- 2) ทักษะการคิดสังเคราะห์
- 3) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
  - ทักษะการสำรวจ
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- 1) กระบวนการสำรวจ
- 2) กระบวนการสืบค้นข้อมูล
- 3) กระบวนการทำงานกลุ่ม

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้

- 1.ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม4-5คน และนั่งรวมกันเป็นกลุ่ม
- 2.ครูทบทวนและให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ

3.ครูให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเอาคะแนนเป็นกลุ่มโดยครูเป็นคนตั้งคำถาม ถามตอบ ปากปล่าว

4.ครุณักเรียนร่วมกันสรุปคะแนน

5.นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการ	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

8.สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.1
- 2.หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2561.
  - (2) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. **ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2561.

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1.ห้องสมุด
- 2.ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ หรือชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่
- 3.แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
www.panyathai.or.th/.../ต._ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบทการพัฒนา

ประเทศ

www.sufficiencyeconomy.org/...sufficiencyeconomy&20higher%20education.pdf

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ลำดับ บที่	ชื่อ - สกุล ของ ผู้รับ การ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความ คิดเห็น				การรับฟัง ความ คิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ...../...../.....

ดีมาก = 4
ดี = 3
พอใช้ = 2
ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18-20	ดีมาก
14-17	ดี
10-13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

หมายเหตุ

ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเอง ตามความเหมาะสมก็ได้

ภาคผนวก ฅ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

วิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนที่	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1
	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
แผนที่	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			คะแนนรวม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2	1	+1	+1	+1	3	1
	2	+1	+1	+1	3	1
	3	+1	+1	+1	3	1

	4	+1	+1	+1	3	1
	5	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ญ

แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้

วิชาเศรษฐศาสตร์ ส 21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้

วิชาเศรษฐศาสตร์ ส21102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....

คำชี้แจง ให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน การพิจารณาโดย

+ 1 หมายถึงแน่ใจว่าสอดคล้อง

0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

-1 หมายถึงแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	คะแนนการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+	0	-1	
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถ้วนตามรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานของหลักสูตร มีองค์ประกอบที่แสดงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตร สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ-อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้การวัดการประเมินผล บันทึกหลังการสอน ภาคผนวก ฯลฯ				
2	สาระการเรียนรู้ในแผนการศึกษามีความถูกต้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับผู้เรียนตามสภาพของท้องถิ่น มีความเหมาะสมกับชั่วโมงที่สอน โดยนำเสนอให้เห็นภาพรวมของเนื้อหาสาระที่จะเรียนและเอื้อต่อการบูรณาการกับสาระท้องถิ่น ตลอดจนการนำไปใช้ในชีวิตรจริง				
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วัดได้สังเกตได้ว่าเรียนเรื่องนี้รู้อะไรและทำอะไรเป็น ซึ่งครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะกระบวนการคิด (P) และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)				

ข้อ	รายการ	คะแนนการพิจารณา			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
4	มีการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนาได้ครอบคลุมทั้งด้านคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยระบุตัวชี้วัดได้ถูกต้องชัดเจนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนฯ				
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีการนำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนตามรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ และสะท้อนให้เห็นภาพกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยระบุบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างชัดเจนเหมาะสมกับวัยผู้เรียน และชั่วโมงที่สอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง				
6	สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการนำเสนอตามลำดับของการใช้ก่อน-หลังได้อย่างเป็นระบบและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอน ในแผนการเรียนรู้ นั้นๆ และเหมาะสมกับชั่วโมงที่กำหนด				
7	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละแผนฯ ใบงาน แบบฝึก ต้องมีเฉลยหรือแนวคำตอบที่ถูกต้องและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
8	การวัดและการประเมินผล มีการระบุกิจกรรมพฤติกรรมหรือผลงานที่ต้องประเมินได้ชัดเจน ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ด้านความรู้ (K) ด้านทักษะกระบวนการคิด (P) และด้านคุณลักษณะ (A)				
9	การวัดผลประเมินผลมีการระบุวิธีการวัดหรือมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานด้านความรู้ (K) ด้านทักษะกระบวนการคิด (P) และด้านคุณลักษณะ (A)				
10	การวัดผลประเมินผลมีการระบุเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินได้ สอดคล้องกับกิจกรรมหรือผลงานที่ต้องประเมินและวิธีการประเมิน พร้อมทั้งระบุเกณฑ์การประเมินที่ตรงกับหลักการประเมินตามสภาพ				

	จริง				
--	------	--	--	--	--

ภาคผนวก ก

เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน

วิชาเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 9   เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนสอบก่อนเรียน	คะแนนสอบหลังเรียน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (D)
1	10	28	18
2	6	27	21
3	9	24	15
4	8	27	19
5	13	27	14
6	6	27	21
7	8	24	16
8	8	25	17
9	6	26	20
10	12	23	11
11	15	23	18
12	8	26	18
13	9	29	20
14	6	25	19
15	2	19	17
16	6	18	12
17	12	21	9
18	9	30	21
19	4	30	26
20	9	22	13
21	6	24	18
22	13	25	12
23	11	25	14
24	10	20	10

25	10	22	12
----	----	----	----

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนสอบก่อนเรียน	คะแนนสอบหลังเรียน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อน เรียนและหลังเรียน (D)
26	4	20	16
27	5	24	19
28	6	20	14
29	6	24	18
30	8	24	16
31	10	20	10
32	8	23	15
33	8	21	13
34	11	25	14
35	6	24	18
Σx	288	842	
$\bar{x}$	8.23	24.06	
ร้อยละ	27.33	80.02	
S.D.	2.87	3.05	

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางปาลินรดา ศรีคราม
วันเกิด	24 กรกฎาคม 2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 584 หมู่ 4 ตำบลภูเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น 40150
เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ	083-1144819
ประวัติการศึกษา	<p>จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสุเมส้าพิทยาคาร</p> <p>จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสุเมส้าพิทยาคาร</p> <p>ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี</p>
ประวัติการทำงาน	ครูอัตราจ้างโรงเรียนภูเวียงวิทยาคม